

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-252

13.4.2023

KNIF Trygghet Forsikring AS

Retts hjelp

Tvist om veirett – økonomisk verdi av sikredes interesse i saken?

Sikredes advokat fremmet den 8.11.22 krav om dekning under sikredes rettshjelpsforsikring. Det ble opplyst at saken handlet om veirett til sikredes sommersted som sikrede kjøpte i 2019. Naboen brukte veien til sjenanse for sikrede, blant annet ved å parkere bilen midt i veien. Foretaket avslo erstatning 16.11.22 under henvisning til at det ikke forelå en økonomisk interesse i saken. Sikredes advokat påklaget avgjørelsen under henvisning til at verdien av vegretten var lik differansen i eiendommens verdi med og uten veirett. Foretaket avslo igjen erstatning under henvisning til at det ikke var fremmet et krav av økonomisk verdi i saken. Nemndas flertall kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at tvisten hadde en økonomisk verdi.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning under sikredes rettshjelpsforsikring.

Sikredes rettshjelpsforsikring har følgende vilkår:

10.3 Forsikringssum og egenandel

10.3.1 Forsikringssum

Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100 000 selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpsforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpsdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap.

Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

Den 8.11.22 fremmet sikredes advokat krav om dekning under sikredes rettshjelpsforsikring. Sikredes advokat opplyste at saken handlet om veirett til sikredes sommersted som sikrede kjøpte i 2019. Videre opplyste sikredes advokat at naboen brukte veien til sjenanse for sikrede, ved blant annet å parkere bilen midt i veien slik at sikrede måtte be henne flytte denne for å komme forbi.

Foretaket avslo deretter erstatning 16.11.22 under henvisning til at det ikke forelå en økonomisk interesse i saken. Dersom sikrede var uenig i dette, måtte det fremlegges en nærmere redegjørelse, samt dokumentasjon på den økonomiske interessen i saken.

Sikredes advokat påklaget foretakets avslag 29.11.22 under henvisning til at verdien av vegretten var lik differansen i eiendommens verdi med og uten vegrett. Videre viste sikredes advokat til at sikrede og ektefellen kjøpte eiendommen for 2 MNOK, og dersom de hadde visst om vanskelighetene ved vegretten, hadde de ikke kjøpt hytta. Hindringens verdi var det det kostet å få den fjernet.

Foretaket gjentok avslaget 13.12.22 under henvisning til vilkårs pkt. 10.3.1 om at "Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes

interesse i saken". I henhold til mottatt dokumentasjon, var det ikke fremmet et krav av økonomisk verdi i saken, det var kun redegjort for hvilke ulemper hindringen medførte for sikrede, og at hindringen krevdes opphørt. Det var ikke fremlagt en økonomisk interesse på tvistetidspunktet, og foretaket var derfor ikke ansvarlig.

Sikrede krever dekning under rettshjelpsforsikringen og anfører at veiretten har økonomisk verdi. Sikredes eiendom kun har én veiadkomst, og da er verdien av veiretten lik differansen i eiendommens verdi med og uten veirett. Hindringens verdi er det det koster å få den fjernet. Sikrede og ektefellen ville ikke kjøpt eiendommen for kr to millioner dersom de hadde visst om vanskelighetene knyttet til adkomsten.

Sikredes advokat har også vist til at naboen ikke alltid er i nærheten slik at sikrede kan ringe henne for å få bilen fjernet fra vegen. Videre kan det oppstå nødsituasjoner (ambulanse, brann mv.), og for eldre mennesker er sikkerhet viktig. Sikredes advokat mener det ikke er holdepunkter i forsikringsvilkårene for at forsikringstaker har bevisbyrden.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og viser til vilkårenes pkt. 10.3.1 om at "Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken". Bestemmelsen er i nemndspraksis tolket slik at dersom det ikke foreligger en økonomisk interesse, er foretaket ikke ansvarlig. Det følger videre av FinKN 2019-744 at den økonomiske interessen skal vurderes på det tidspunktet tvisten starter.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for utgifter til rettshjelp.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Merete Anita Utgård, bemerker:

Flertallet mener foretaket ikke er ansvarlig.

Sikredes forsikring har bl.a. følgende vilkår:

10.3 Forsikringssum og egenandel

10.3.1 Forsikringssum

Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100 000 selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpsforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpsdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap.

Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

Foretakets ansvar er ifølge 10.3.1 begrenset til den "antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken". Saken gjelder hindring av sikredes veirett. Det er klart at sikrede har veirett, men den blir ifølge sikrede hindret av naboen. Sikrede anfører at en eiendom uten veiadkomst vil kunne ha lavere verdi enn en eiendom med veiadkomst, men har ikke fremlagt noen dokumentasjon verken på denne differansen eller på verdireduksjonen knyttet til at veiretten blir hindret av naboen. Sikrede opplyser at hindringen består i at naboen parkerer slik at sikrede må ringe naboen og be henne flytte bilen. Flertallet kan ikke se at dette har noen økonomisk betydning. Det er sikrede som har bevisbyrden for det fremsatte kravet, jf. alminnelige bevisbyrde regler om at den som fremmer et krav har bevisbyrden for at betingelsene for kravet foreligger. Slik saken er opplyst, kan ikke flertallet se at sikrede har sannsynliggjort at tvisten har noen økonomisk verdi.

Nemndas mindretall, Alexander Venås, bemerker:

Mindretallet er kommet til at sikrede må gis medhold. Det har oppstått en tvist som sannsynligvis har en økonomisk verdi for den sikrede, og jeg antar at denne skjønsmessig kan settes til kr 30 000.

Vilkåret i pkt. 10.3.1 annet avsnitt om at foretakets ansvar er begrenset til den "antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken" har klare likhetstrekk med tvistelovens regler om verdifastsetting av tvistegjenstanden når det tvistes om formuesverdier. Reglene om slik verdifastsetting er i tvisteloven kapittel 17. Tvisten i denne saken dreier seg utvilsomt om en formuesverdi, og ikke ideelle interesser. Det avgjørende må være å komme frem til den *reelle verdien* av tvistegjenstanden, jf. Rt-2010-915 avsnitt 19. Ved tvist om innholdet i en servitut, som i denne saken, blir spørsmålet da hvilken *verdiforskjell* det utgjør for sikredes eiendom mellom hans forståelse av servituten og motpartens forståelse av servituten, sml. Rt-2005-1350, HR-2018-2059, LA-2021-52835 og LB-2011-44164. Det fremgår av brevet fra motpartens advokat den 7.10.22 at naboen mener å ha rett til å parkere i adkomstveien slik at sikrede er avhengig av å få aktuelle nabo til å flytte sin bil for å slippe forbi. For min del fremstår det temmelig klart at en såpass spesiell begrensning av adkomsten vil ha en prisdempende effekt for markedsverdien på sikredes eiendom.

Å fastsette størrelsen på denne verdiforskjellen er ikke nødvendigvis en enkel øvelse. En eiendoms markedsverdi avhenger av svært mange forhold, og vurderinger fra aktører fra takst- og eiendomsmarkedet vil sprike, sml. Rt-2000-199, nederst på s. 206. Kvaliteten på slike verdivurderinger vil i tillegg avhenge av i hvilken grad den som vurderer verdiforskjellen faktisk forstår hva rettsvisten reelt sett innebærer.

Ingen av partene har innhentet noen slike vurderinger, og det har de for så vidt ifølge forsikringsavtalen ingen plikt til å gjøre. Det aktuelle vilkåret er imidlertid formulert som en *begrensning* av foretakets ansvar, og også foretaket har en interesse i å avklare tvisteverdien i en sak som i utgangspunktet gjelder en dekningsmessig tvist om formuesverdier.

Fraværet av takst- eller meglervurderinger gjør utmålingen mer usikker. Sikrede er av den oppfatning at verdiforskjellen iallfall svarer til den maksimale forsikringssummen på kr 100 000. Det utgjør i så fall 5 % av det sikrede har oppgitt at de kjøpte eiendommen for i 2019 (kr 2 000 000) og synes på bakgrunn av de sparsommelige opplysningene å være høyt. Jeg antar imidlertid at verdiforskjellen iallfall kan settes til 1–2 %, og anser derfor kr 30 000 å være en passende forsikringssum, slik saken er opplyst per i dag.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).